

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii de Parlament privind modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 56 din 30 martie 2017 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017–2020

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Centrul Național Anticorupție, ceea ce corespunde prevederilor art.23 alin.(2) lit.e) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Combaterea corupției este una din prioritățile fundamentale, care prevede un spectru de măsuri complexe și bine centrate pe următoarele domenii vulnerabile: politici anticorupție, independența și eficiența instituțiilor; combaterea corupției politice, combaterea corupției în organele de drept și justiție, combaterea îmbogățirii ilicite și confiscarea produselor infracțiunilor de corupție și conexe, combaterea fraudării utilizării fondurilor externe, controlul averilor, intereselor personale și al conflictelor de interese; integritatea instituțională și servicii publice pe platforme electronice.

Strategia Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 (adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 56 din 30.03.2017) este principalul document de politici publice care are menirea de a sistematiza și eficientiza eforturile entităților publice în domeniul anticorupție și de consolidare a integrității. Acestea integrează toate inițiativele relevante, într-un cadru unitar și vizează fortificarea durabilă prin acțiuni concrete și fezabile. Este important de subliniat ca atât Strategia, cât și Planul de acțiuni, au fost susținute de Parlament în semn de consens general la cel mai înalt nivel. Implementarea eficientă a Strategiei presupune existența unor anumite premise. Dată fiind experiența punerii în aplicare a strategiilor anterioare, pentru implementarea actualei Strategii a fost importantă recunoașterea și respectarea următoarelor premise:

- Stabilitatea și voința politică.
- Asigurarea financiară.
- Asumarea responsabilității din partea instituțiilor-pilon.
- Control public, monitorizare independentă și imparțială.
- Abordări complementare și evitarea dublărilor.

Doar în prezența tuturor premiselor menționate, implementarea măsurilor prevăzute de Strategie poate produce impactul scontat. Pe parcursul perioadei de implementare a prezentei Strategiei, au fost identificați o serie de factori care au compromis din diverse motive, buna desfășurare a procesului de implementare, după cum urmează:

- intrarea în vigoare a Strategiei la mijlocului anului 2017, ceea ce a împiedicat realizarea activităților scadente pentru perioadele vizate;
- parcurgerea scrutinelor electorale, ce a generat tergiversarea creării organelor de lucru ale Parlamentului de legislatura a XXI-a; distorsionarea stabilității politice, una din premisele de bază pentru atingerea indicatorilor de progres
- și, nu în ultimul rînd, situația epidemiologică din țară, care a compromis realizarea pe parcursul anului 2020 a mai multor acțiuni.

Astfel, oportunitatea extinderii termenului de realizare al Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție, este reiterat întru asigurarea continuității implementării acestui document strategic prin eficiența procesului de implementare, monitorizare și evaluare care se bazează totodată, pe necesitatea progresului uniform pe toți cei 8 piloni pentru crearea unui climat național de integritate.

Necesitatea de extindere a termenului de implementare al Strategiei a fost remarcată inclusiv prin prisma asigurării continuității succeselor obținute la nivel central, local cât și sectorial în perioada precedentă, precum și evitării unei lipse de acoperire a documentului de politici în perioada de conceptualizare, elaborare și adoptare a unui nou document strategic.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, ceea ce denotă lipsa necesității descrierii gradului de compatibilitate a proiectului în acest sens.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Strategia Națională de Integritate și Anticorupție a venit cu o abordare novatorie pe mai multe dimensiuni, în special, fiind vorba de următoarele:

- proiectul are la bază o evaluare multidimensională și comprehensivă a gradului de realizare și a impactului precedentului document strategic anticorupție – SNA 2011-2016, ceea ce a permis identificarea domeniilor vulnerabile, a aspectelor critice pentru implementarea eficientă a documentului, gradului de implicare a autorităților responsabile – a succeselor și eșecurilor înregistrate. Evaluarea, de asemenea, a inclus și o serie de recomandări pentru noul document de politici anticorupție, care au fost luate în considerare de către autori în procesul scrierii;

- proiectul Strategiei este fundamentat și pe analiza sistemului național de integritate (SNI) desfășurată de către Transparency International Moldova, bazată pe standarde internaționale consacrate și agreeate de majoritatea țărilor lumii. Așa cum este menționat și în textul proiectului, SNI se sprijină pe instituții-piloni și sectoare ce se ridică de pe temelia societății. Disfuncționalitățile instituțiilor și sectoarelor compromit SNI și statul de drept în general, afectând bunăstarea socială. Așa fiind, Strategia fost dezvoltată pornind de la evaluarea SNI, fiind construită pe 8 piloni de integritate;

- Strategia, este în linie cu Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, în special obiectivul 16 care țintește ”Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea instituțiilor eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile”;

- procesul de elaborare a Strategiei este diferit de practicile anterioare, atunci când documentele de asemenea anvergură reprezentau, ab initio, viziunea autorității/autorităților responsabile de implementare și doar ulterior se proceda la consultarea lor cu reprezentanții societății civile și partenerilor de dezvoltare. Astfel, o primă versiune a proiectului, a fost elaborată de către un grup de experți independenți, contractați de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în cadrul proiectului ”Consolidarea capacităților Centrului Național Anticorupție de exercitare a

funcțiilor de prevenire și analiză a corupției”, finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe a Norvegiei;

- unul din principalele elemente novatorii a proiectului Strategiei este că, în raport cu documentele strategice precedente, proiectul se concentrează pe aspectele de implementare și mai puțin pe partea legată de modificarea cadrului normativ. Autorii proiectului SNIA 2017-2020 au pornit de la premisa suficienței cadrului normativ, accentul urmînd a fi pus pe partea de implementare a prevederilor legale existente și celor aflate în faza avansată de promovare;

- procedurile de raportare și monitorizare a SNIA prevăd expres oportunitatea implicării societății civile prin redactarea și furnizarea unor rapoarte alternative de monitorizare și evaluare, urmînd ca acestea să fie audiate și publicate alături de rapoartele autorităților;

Esența modificărilor propuse prin prezentul proiect de Hotărîre de Parlament, este de diferită natură. Acestea pot fi grupate generic în următoarele categorii de amendamente:

- Prelungirea termenului de implementare a Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție 2017-2020 pînă în anul 2022 și substituirea cifrei 2020 cu 2022, prin prisma celor expuse la punctul 2 al prezentei Note informative;

Cu referire la Anexa nr. 2, Planul de acțiuni al Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție, după cum urmează:

- introducerii unor *acțiuni noi*, dar care se integrează armonios în construcția structurală a Planului de acțiuni al Strategiei, precum și vin să completeze acțiunile deja prescrise pentru a face mai eficientă și completă atingerea scopurilor propuse prin acest document strategic.
- *indicatorii de progres*, în general, este vorba de modificări care presupun „divizarea” („dezagregarea”) indicatorilor deja existenți, întru asigurarea eficientizării procesului de monitorizare, raportare și evaluare a progreselor înregistrate de către autoritățile implementatoare.
- *termenelor de realizare a acțiunilor*, în esență, se are în vedere prelungirea termenelor de implementare a acțiunilor în sensul redării unor noi valențe acestor acțiuni.
- *instituțiile responsabile de implementare*, în unele cazuri, s-a constatat că Planul de acțiuni în mod nejustificat pune în sarcina unor instituții acțiuni care nu țin de competența lor, fapt ce influențează negativ progresul de implementare. Alături, ordinea enumerării instituțiilor responsabile de implementare este una care nu corespunde competențelor instituționale. Modificările propuse vin să corecteze aceste aspecte, dar unele țin și de necesitatea ajustării denumirii instituțiilor conform modificărilor normative.

5. Fundamentarea economico-financiară

Reieșind din scopul proiectului și din sfera de reglementare a acestuia, implementarea proiectului hotărîrii de Parlament privind modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 56 din 30 martie 2017 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție

pentru anii 2017–2020, nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul, în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative este remis spre avizare autorităților publice responsabile cu atribuții în domeniul de reglementare al proiectului.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție www.cna.md la compartimentul Transparența, secțiunea „Proiecte elaborate” pentru consultări publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Prevederile art.28 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82/2017, exceptează documentele de politici de la obligația de a fi supuse expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei juridice

Urmează a fi completat după recepționarea avizului din partea Ministerului Justiției.

Director

Ruslan FLOCEA